

НА ХЛОРА И НЕГОВИТЕ РОЖБИ

Хлорът! Това бе първото бойно отровно вещество, което постави началото на химическата война в света. Това бе демонът, който девет години трови гражданите на град Русе. Под неговата зловееща егида русенци лягаха с надежда и питане: „Ще се събудим ли!“ Хлорът помете бивши големи личности, но пак същият русенски хлор създаде много от днешните нови политически лидери. Хлорът — от прокоба бавно се превръща в надежда. Но само хлорът ли беше!

В последно време въпросът за замърсяването на околната среда с хлор и хлоросъдържащи въглеводороди става актуален в целия свят.

Тревожно и с особено значение за Русе е съобщението, долетяло от Щатите, според което мъглите могат да съдържат значителни концентрации хлорорганични вещества, като тези концентрации в отделните капчици от мъгла та превишават стотици пъти очакваните нива според класическите закони на химията.

Ето това е най-страшното! Без да бъде град на мъглите, в Русе има достатъчно мъгливи дни. Понякога тя не се вдига в продължение на няколко дни. И не след дълго

тази мъгла се превръща в токсичен ад, от който няма отърване. Остава да чакаме вятър или да спрем производствата, обогатяващи този мъглив ад. А за това вече е горено и мислено и за съжаление нищо не е направено.

Щега с хлора и хлорорганичните съединения няма! Данните от последните изследвания показват: хлорорганичните съединения след въздействието върху човешки органи зъм твърде скоро се откриват натрупани в тъканите, кръвта, майчиното мляко, мастните депа. Интересно, но е факт

— жените по-бързо и по-добре се запасяват с тези отрови. А това се отразява особено зле на техните кърмачета. Появяват се болести с ферментна недостатъчност, с аномалии в обмяната на мастите, с нервни разстройства. Но някои от тези съединения имат далеч по-страничен ефект. Така например полихлорбифенилите предизвикват рак. А тези съединения могат да се улавят в русенския въздух. Уродства причиняват метилхлоридът, дихлоретанът, тетра хлоретилеът. Молекули от тези съединения може би има и над град Русе, когато димеше познатата токсична мъгла. Естествено една от най-го

лемите опасности, която идва от хлоросъдържащите съединения, е свързана с образуването на веществото диоксин. Това вещество е страничен продукт на производството, но за съжаление прекалено често и лесно се получава. Диоксинът е едно от най-отровните съединения, известни на човека. Той е извънредно устойчив, разпада се едва при температура над 800 градуса.

С оглед на всичко това, което е известно за хлорорганичните съединения, повечето за падноевропейски страни и Щатите забраниха техните производства. Други наложиха строги хигиенни правила за производство и не по-малко строг и безапелационен контрол. Предвиждат се постоянни наблюдения над хората, върху растенията и животните, излагани, или които все още

се подлагат на тяхното въздействие. Дали и ние няма да проумеем и се поучим от тези страни. Не сме слупаам, но сме бедни! И дано хлорът и хлорните съединения над град Русе отново не станат причина за падението и възхода на новите политики. Дано! Защото е по-важно да сме здрави.

К. м. н. д-р Константин КОЛЕВ,
директор на ХЕИ — Русе